

ดัชนีเศรษฐกิจ/ภาวะเศรษฐกิจสำคัญและความคืบหน้าของ Transition Period

- เศรษฐกิจสหราชอาณาจักรหดตัวสูงเป็นประวัติการณ์ เมื่อวันศุกร์ที่ 12 มิถุนายน สำนักงานสถิติแห่งชาติสหราชอาณาจักร (สอ.) ได้เปิดเผยตัวเลข GDP ของไตรมาสสามเดือนสิ้นสุดเดือนเมษายน 2563 (ก.พ-เม.ย.) โดยเปรียบเทียบกับสามเดือนก่อนหน้า หดตัว ร้อยละ -10.4 ที่มีการหดตัวมากที่สุดนับตั้งแต่มีการจัดทำข้อมูลมาตั้งแต่ปี 2540 โดยผลผลิตในเดือนเมษายนหดตัวร้อยละ -20.4 หลังจากหดตัวร้อยละ -5.8 ในเดือนมีนาคม ซึ่งตรงกับที่ นาย Rishi Sunak รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังสอ. ได้คาดการณ์ว่า ผลกระทบของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ต่อเศรษฐกิจสอ. จะรุนแรงมาก และเป็นไปในแบบที่ไม่เคยเกิดขึ้นหรือสามารถคาดการณ์ได้มาก่อน อย่างไรก็ตามนาย Sunak ได้ให้ความเห็นว่า มาตรการบรรเทาผลกระทบต่อเศรษฐกิจของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ที่รัฐบาลได้ดำเนินการมาแล้ว เช่น การจ่ายค่าชดเชยค่าจ้าง เงินให้เปล่า เงินให้กู้ การลดภาษี ที่ช่วยป้องกันการลดการจ้างงาน จะช่วยให้เศรษฐกิจฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว เมื่อมาตรการลือคดาวน์ผ่อนคลายลง

ทั้งนี้ภาคการผลิตที่ให้ผลกระทบมากที่สุด ได้แก่ ผลผลิตภาคบริการที่มีสัดส่วนถึงร้อยละ 80 ของเศรษฐกิจ คือ หดตัวร้อยละ -19 ในเดือนเมษายน เมื่อเปรียบเทียบกับเดือนก่อนหน้า โดยเฉพาะในสาขาการให้บริการที่พักและการให้บริการอาหาร การท่องเที่ยว การค้าปลีก และการขนส่งทางอากาศ ภาคการผลิตอุตสาหกรรมหดตัวร้อยละ -20.3 ในสาขาเครื่องมือในการขนส่ง หรือการผลิตรถยนต์หดตัวร้อยละ -28.3 ผลผลิตสาขาที่เป็นบวกมีเพียงสาขาการผลิตเภสัชกรรม คือร้อยละ 15.4

อย่างไรก็ตามสำนักงานสถิติแห่งชาติสอ. ได้หมายเหตุว่า ประมาณการเศรษฐกิจในเดือนมีนาคมและเมษายน ยังมีความไม่แน่นอนอยู่มาก เนื่องจากความยากลำบากในการจัดเก็บข้อมูล

นอกจากนี้ OECD ได้คาดว่า เศรษฐกิจของสอ. จะหดตัวร้อยละ -11.5 ในปี 2563 มากที่สุดของประเทศในยุโรป

- Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) เตือนว่า วิกฤตจากการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด -19 อาจก่อให้เกิดภาวะเศรษฐกิจถดถอยที่รุนแรงที่สุดในรอบ 100 ปี หากไม่นับรวมวิกฤตในช่วงสภาวะสงคราม และทุกประเทศทั่วโลกต่างได้รับผลกระทบจากมาตรการ lockdown ที่เข้มงวดเพื่อควบคุมโรคระบาด โดยทั่วกัน อีกทั้งมาตรการจำกัดการเดินทางที่ประเทศต่างๆ บังคับใช้ ได้ส่งผลให้ กิจกรรมทางเศรษฐกิจปรับลดลงอย่างรุนแรง อุตสาหกรรมการผลิตทั่วโลกหยุดชะงัก ความเหลื่อมล้ำทางสังคมและระดับหนี้ปรับสูงขึ้น ขณะที่ระดับความเชื่อมั่นปรับลดลง นาง Laurence Boone - Chief Economist ของ OECD ประเมินว่า เศรษฐกิจโลกจะฟื้นตัวอย่างช้าๆ และจะได้รับผลกระทบจากวิกฤตในครั้งนี้เป็นระยะเวลานาน โดยแต่ละภาคส่วนจะได้รับผลกระทบที่รุนแรงแตกต่างกันตามความเปราะบางของแต่ละกลุ่ม ซึ่งในปัจจุบันยังมีความไม่แน่นอนสูง

อย่างไรก็ตาม OECD คาดว่า กิจกรรมทางเศรษฐกิจจะเริ่มกลับมาเดินเครื่องได้อีกครั้งในเดือนถัดๆ ไป และน่าจะเป็นในลักษณะ “V-shape recovery” หลังจากยกเลิกมาตรการควบคุมต่างๆ และกลุ่มร้านค้าสามารถกลับมาเปิดทำการได้เช่นเดิม แต่ ภาคการท่องเที่ยว บ้านเชิง และนันทนาการ จะไม่สามารถกลับมาทำงานได้เหมือนก่อนช่วงวิกฤต ส่งผลให้ถึงแม้ว่า เศรษฐกิจจะสามารถฟื้นตัวได้รวดเร็วในลักษณะ V-shape แต่การจะเร่งตัวกลับไปยังระดับก่อนการหดตัวนั้นเป็นไปได้ยากลำบากมากขึ้น

OECD แบ่งประมาณการทางเศรษฐกิจออกเป็น 2 กรณี กรณีแรกคือ มีการระบาดของเชื้อโควิด-19 รุนแรงขึ้นเป็นรอบที่ 2 คาดว่าเศรษฐกิจโลกจะหดตัวร้อยละ 7.6 ในปี 2563 และขนาดเศรษฐกิจจะอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าช่วงก่อนวิกฤตไปจนถึงสิ้นปี 2564 ส่วนในกรณีที่ไม่มี การระบาดอย่างรุนแรงเป็นรอบที่ 2 คาดว่าเศรษฐกิจโลกจะหดตัวร้อยละ 6 ในปี 2563 ก่อนจะกลับมาฟื้นตัวได้ที่ร้อยละ 5.2 ในปี 2564 โดยประเมินว่า ฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร สเปน และอิตาลี จะเป็นกลุ่มประเทศที่เศรษฐกิจหดตัวรุนแรงที่สุดในปี 2563 นอกจากนี้ OECD ยังเตือนว่า โรคระบาดได้ส่งผลกระทบต่อประชากรในช่วงอายุ 15 – 24 ปี ซึ่งเป็นสัดส่วนแรงงานส่วนใหญ่ของภาคอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง อาทิ การท่องเที่ยว

- [แผนฟื้นฟูเศรษฐกิจยุโรปจากวิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อ Covid-19 มูลค่า 750 พันล้านยูโร ซึ่งนำเสนอโดย คณะกรรมาธิการยุโรป \(European Commission\) ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปว่า อาจไม่สามารถตอบสนองต่อวิกฤตในครั้งนี้ได้อย่างแท้จริง](#) เนื่องจาก หลักการที่ทางคณะกรรมาธิการยุโรปใช้อ้างอิงสำหรับจัดสรรเงินช่วยเหลือให้แก่ประเทศสมาชิกซึ่งได้รับการวิจารณ์ว่าค่อนข้างลำห้ และ การใช้ GDP, GDP per capita และอัตราการว่างงาน ของแต่ละประเทศ ระหว่างปี 2558 ถึง 2562 เป็นตัวกำหนดสัดส่วนเงินช่วยเหลือ อาจทำให้ไม่สามารถจัดสรรเงินช่วยเหลือให้แก่ประเทศที่ได้รับผลกระทบจากโรคระบาดได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อัตราการว่างงาน ซึ่งใช้ข้อมูลในช่วงก่อนที่จะเกิดวิกฤตโควิด-19 แต่ทางคณะกรรมาธิการยุโรปได้ออกมาโต้ตอบว่า ตัวชี้วัดดังกล่าวจะช่วยสะท้อนถึงเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของเชื้อไวรัส รวมถึงสะท้อนให้เห็นความสามารถด้านการคลังของแต่ละประเทศในการต่อสู้วิกฤตรอบนี้ ขณะที่ประเทศสมาชิกซึ่งไม่เห็นด้วยกับหลักการจัดสรรเงินช่วยเหลือของทางคณะกรรมาธิการยุโรป ประกอบไปด้วย เนเธอร์แลนด์ เดนมาร์ก ออสเตรีย เบลเยียม ไอร์แลนด์ ลิทัวเนีย และฮังการี

นอกจากนี้ สมาชิกสหภาพยุโรปหลายประเทศยังมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในประเด็นรูปแบบและสัดส่วนของการให้เงินช่วยเหลือระหว่างการให้ในลักษณะของเงินกู้ยืม และเงินให้เปล่า อาทิ รัฐบาลเดนมาร์ก ต้องการให้ปรับลดสัดส่วนเงินช่วยเหลือในลักษณะเงินให้เปล่าลง โดยภายใต้แผนฟื้นฟูเศรษฐกิจยุโรปมูลค่า 750 พันล้านยูโร ฉบับปัจจุบัน

คณะกรรมการสหภาพยุโรปเสนอให้แบ่งการช่วยเหลือออกเป็นในลักษณะเงินกู้ยืมจำนวน 250 พันล้านยูโร และเงินให้เปล่าจำนวน 500 พันล้านยูโร ขณะที่ นาย Gernot Bluemel รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออสเตรีย กล่าวว่า ตนสนับสนุนแนวทางการเบิกจ่ายเงินงบประมาณแบบเต็มจำนวนเพียงครั้งเดียว แต่จะยังไม่อนุมัติการเบิกจ่ายจนกว่าจะทราบถึงจำนวนเงินงบประมาณที่ต้องการ และรายละเอียดของการชำระคืนเงินงบประมาณดังกล่าว

ความคืบหน้าของ Transition Period

- สหราชอาณาจักรยืนยันที่จะไม่ขยาย Transition Period และเรียกร้องให้สหภาพยุโรปเร่งกระบวนการเจรจาข้อตกลงความสัมพันธ์ระหว่างกันภายหลัง Brexit ให้เร็วยิ่งขึ้น หลังการเจรจาในรอบที่ 4 ซึ่งเพิ่งสิ้นสุดลง ยังไม่มีความคืบหน้าเท่าที่ควร เนื่องจากภายหลังได้ข้อตกลงร่วมกันแล้ว ทั้งสองฝ่ายต่างมีสิ่งที่จำเป็นต้องดำเนินการต่ออีกหลายขั้นตอนก่อนที่จะสามารถนำข้อตกลงดังกล่าวมาประกาศใช้จริง และต้องการเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนและภาคธุรกิจได้มีระยะเวลาในการปรับตัว โดยปัจจุบัน ทั้งสองฝ่ายยังไม่สามารถหาทางออกให้กับประเด็นข้อขัดขัดในการเจรจาครั้งนี้ได้ เพราะยังมีความแตกต่างในหลักการอย่างรุนแรง โดยเฉพาะด้านอุตสาหกรรมประมง และการแข่งขันทางการค้า ภายใต้กฎเกณฑ์ที่เท่าเทียมกัน “level playing field” โดยต่างมีท่าที ดังนี้
 - สอ. ยืนยันที่จะไม่ผ่อนปรนหลักการในประเด็นสิทธิการทำประมง เพราะสิทธิด้านการประมงถือเป็นหลักปฏิบัติสากลตามกฎหมายระหว่างประเทศ และ “political declaration” ไม่ใช่สนธิสัญญา ซึ่งไม่มีผลบังคับทางกฎหมาย ดังนั้นอาจส่งผลให้แต่ละฝ่ายมีการตีความที่แตกต่างกันออกไป สหราชอาณาจักรไม่จำเป็นต้องเชื่อตามการตีความของสหภาพยุโรป และเคยมีคำตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญเยอรมนีที่ระบุว่า สหราชอาณาจักรเป็นรัฐที่มีเอกราชเทียบเท่าสหภาพยุโรป ยิ่งเป็นการเน้นย้ำว่า สหภาพยุโรปจำเป็นต้องยอมรับความเป็นจริงในข้อนี้ และยิ่งสหภาพยุโรปยอมรับในประเด็นดังกล่าวได้เร็วเท่าไร ข้อตกลงเสรีทางการค้าก็จะเกิดขึ้นเร็วมากขึ้นเท่านั้น
 - คณะกรรมาธิการยุโรป (European Commission) ระบุว่า สหภาพยุโรปจะชะลอแผนการพิจารณาเกี่ยวกับการปฏิรูประเบียบของการซื้อขายหลักทรัพย์ออกไป จนกว่าจะทราบแน่ชัดว่า หลังสิ้นสุดช่วงเปลี่ยนผ่าน (Transition Period) ในวันที่ 31 ธ.ค. 2563 ตลาดหลักทรัพย์สหราชอาณาจักรจะสามารถเข้าถึงตลาดเงินยุโรปได้หรือไม่

(ข้อมูลระหว่างวันที่ 8-12 มิถุนายน 2563)

